

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	20 januari 2026	n.v.t.

Onderwerp

Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek Alphen aan den Rijn

Advies

1. Aan te gaan de Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek met de gemeente Alphen aan den Rijn.
2. Vast te stellen de GS-brief aan Provinciale Staten over de Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek.
3. Te bepalen dat bijlage kostenraming kruispunt N207/Eisenhowerlaan en bijlage kostenraming kruispunt N207/Kruisweg behorende bij het besluit onder adviespunt 1 op grond van artikel 5.1, eerste lid, sub c van de Wet open overheid, niet actief openbaar worden gemaakt
4. Te bepalen dat de provinciale dekking van het voorstel bij de Voorjaarsnota 2026 integraal wordt afgewogen, waarbij in eerste instantie zal worden gekeken naar dekking binnen het PZI en de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland (vrijval en heroverweging middelen) voordat een beroep wordt gedaan op de algemene middelen.
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- wijzigingen van ondergeschikt belang aan te brengen.
- in de brief aan PS de zin op pagina 3 waarin staat aangegeven dat de gemeente in de Uitvoeringsovereenkomst verantwoordelijk is voor alle gebiedsmaatregelen a.g.v. de gebiedsontwikkeling Gnephoek, (...) deze zin anders/vanuit meer verbindende toon te formuleren.

Bijlagen

1. GS Brief aan Provinciale Staten over Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek
2. Machtigingsformulier van de Commissaris van de Koning voor de gedeputeerde verkeer, vervoer en OV
3. Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek
4. Bestuursovereenkomst ontwikkeling Gnephoek (BOOG)
5. Resultaten Onderzoek Mobiliteitseffecten Gnephoek
6. Kostenraming kruispunt N207/Eisenhowerlaan
7. Kostenraming kruispunt N207/Kruisweg
8. Overeenkomst bediening en onderhoud Alphen aan den Rijn (PZH-2014-492555449).
9. Samenwerkingsovereenkomst Loswal Hoogewaard (PZH-2020-760177436)

1 Toelichting voor het College

Op 18 oktober 2024 is de Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Gnephoek (hierna: BOOG) ondertekend door de gemeente Alphen aan den Rijn, de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland en de regio Holland Rijnland.

In de BOOG is onder andere afgesproken om voorafgaand aan de aanbidding van de herziening van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) aan Provinciale Staten een Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek (hierna: Uitwerkingsovereenkomst) op te stellen.

Op basis van de BOOG is gezamenlijk met de gemeente Alphen aan den Rijn (hierna: gemeente) een verkeersonderzoek uitgevoerd waarin de gevolgen van de Ontwikkeling Gnephoek voor de bereikbaarheid in en rondom de Gnephoek duidelijk zijn geworden. Op basis hiervan ligt er nu een Uitwerkingsovereenkomst ter vaststelling voor waarin afspraken worden vastgelegd tussen de gemeente en de provincie. Het aangaan van de Uitwerkingsovereenkomst is een bevoegdheid van GS. Voor meer informatie zie bijgevoegde GS brief aan PS.

Ten behoeve van de Uitwerkingsovereenkomst zijn tussen de gemeente en de provincie op hoofdlijnen (uitgewerkt in de Uitwerkingsovereenkomst) de volgende afspraken gemaakt:

- Mobiliteitsconcept Gnephoek: inrichting volgens STOMP-principe¹, fijnmazige, veilige en aantrekkelijke loop- en fietsverbindingen, (dagelijkse) voorzieningen in de Gnephoek, passend OV aanbod, sturend parkeerbeleid (onder andere concentreren auto parkeren en lage parkeernormen) en inzet op deelmobiliteit. Indien de gemeente hiervan afwijkt en deze afwijking een zodanig verkeerseffect heeft dat extra maatregelen noodzakelijk zijn, geldt dat de gemeente verantwoordelijk is volgens het principe 'de veroorzaker betaalt'.
- De gemeente is verantwoordelijk voor alle mobiliteitsmaatregelen op het wegennet binnen de Gnephoek en benodigde maatregelen ten behoeve van een goede afwikkeling van het verkeer op lokaal wegennet buiten de Gnephoek.
- De gemeente is volledig financieel verantwoordelijk voor een extra linksaf-strook op de oosttak van het kruispunt N207-Eisenhowerlaan. De provincie voert als wegbeheerder de werkzaamheden uit waarbij afrekening plaatsvindt op basis van werkelijke kosten achteraf.
- De provincie is volledig verantwoordelijk voor een extra rechtsaf-strook op de westtak van het kruispunt N207/Kruisweg.
- De 's Molenaarsbrug (eigendom provincie) wordt afgesloten voor gemotoriseerd verkeer (uiterlijk) bij de oplevering van de eerste fase van de gebiedsontwikkeling. De 's Molenaarsbrug zal nooit dienen als primaire ontsluiting van de Gnephoek.
- De gemeente is als eigenaar verantwoordelijk voor de realisatie van de nieuwe fietsbrug over de Oude Rijn, inclusief de financiering van voorbereiding en de aanleg. De provincie voert – op kosten van de gemeente - de bediening, beheer en onderhoud uit. De haalbaarheid en de locatie van de nieuwe fietsbrug, al dan niet met of zonder behoud van de 's Molenaarsbrug, wordt momenteel nog onderzocht. Afspraken hierover volgen na lopend nautisch onderzoek naar de effecten op de vaarwegveiligheid (afronding van dit onderzoek wordt verwacht in het voorjaar van 2026). Eventueel aanvullende afspraken worden vastgelegd voordat Provinciale Staten besluiten over de Herziening Omgevingsbeleid Ontwikkeling Gnephoek (6 mei 2026).

¹ Bij de inrichting van de Gnephoek wordt het STOMP-principe gehanteerd, waarbij eerst beredeneerd en geprioriteerd wordt vanuit **S**tappen (lopen), daarna **T**rappen (fietsen), daarna **O**penbaar Vervoer, daarna **M**aaS (deelmobiliteit) en tenslotte de **P**rivéauto.

- De gemeente is als eigenaar verantwoordelijk voor het realiseren van het aquaduct onder de Heimanswetering. Dit gebeurt in samenspraak met de Provincie. Afspraken indien de gemeente het aquaduct door onvoorziene omstandigheden niet realiseert zijn vastgelegd in de Uitwerkingsovereenkomst, waaronder dat de gemeente verantwoordelijk is voor benodigde aanvullende maatregelen (zoals het weghalen van de 's Molenaarsbrug), dat dit in overleg gebeurt met de provincie en dat het woningbouwprogramma, in overleg met de Provincie, wordt aangepast binnen de kaders die dan passend zijn.

Kort samengevat, de gemeente is verantwoordelijk voor alle mobiliteitsmaatregelen als gevolg van de gebiedsontwikkeling Gnephoek. De provincie is verantwoordelijk voor een veilig provinciaal wegennet en het opvangen van autonome verkeersgroei. Daarom neemt de provincie één maatregel op het kruispunt N207-Vriezenweg op zich, omdat uit het verkeersonderzoek is gebleken dat het kruispunt in de referentiesituatie (met autonome groei) al een knelpunt is. In de Uitwerkingsovereenkomst neemt de provincie een resultaatverplichting op zich om het besluit tot toekenning van de middelen aan de provinciale N207, als bedoeld in het financieel fiscaal en juridisch kader, voor te leggen aan Provinciale Staten bij de Voorjaarsnota 2026.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 1.450.000,- waarvan € 550.000,- wordt gedekt door inkomsten vanuit de gemeente Alphen a/d Rijn. Voor de provinciale bijdrage van € 900.000,- is op basis van de huidige financiële stand van zaken geen dekking beschikbaar binnen het PZI en Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland. Voorgesteld wordt om hiervoor bij de Voorjaarsnota 2026 een voorstel te doen voor dekking. In eerste instantie zal worden gekeken naar dekking binnen het PZI en de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland (vrijval en heroverweging middelen) voordat een beroep wordt gedaan op de algemene middelen.
Programma	: Ambitie 2 - Bereikbaar Zuid-Holland
Financiële risico's	: Zie financiële onderbouwing hieronder

Het totaalbedrag van €1.450.000,- investering (prijsspeil Q3 2025) bestaat uit 2 componenten:

- o €550.000,- met dekking 100% derden (gemeente Alphen a/d Rijn).
- o €900.000,- investering met dekking 100% provincie.

Voor de provinciale bijdrage van € 900.000,- is gezocht naar financiële dekking binnen Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland en het PZI. Met ingang van 2025 geldt voor mobiliteit/bereikbaarheid geen zogenaamd gesloten systeem meer. Dit betekent dat niet-uitgegeven middelen (door: meevallers, scopebeperkingen of niet doorgaan van projecten) vrijvallen naar de algemene middelen. Voor extra kosten (tegenvallers, scope-uitbreidingen of nieuwe projecten) geldt dat eerst binnen de beschikbare middelen moete worden gezocht naar dekking voordat een beroep kan worden gedaan op de algemene middelen.

In het PZI 2026-2040 zijn alle beschikbare investerings- en exploitatiemiddelen t/m 2040 vastgelegd in infrastructuurprojecten en reserveringen (toekomstige projecten/bijdragen, tegenvallers, stikstof en prijsontwikkeling).

Bij een tekort voorafgaand aan, of in de uitvoeringsfase moeten de volgende stappen achtereenvolgens worden doorlopen:

- Op basis van het inhoudelijke beoordelingskader in de PZI-Spelregels wordt bij derden gezocht naar cofinanciering;
- Het effect van prijsontwikkeling wordt bepaald op basis van een nieuwe/geactualiseerde kostenraming;
- Onderzoeken of versoberingen binnen het project mogelijk zijn en wat het effect is op doelbereik, draagvlak en proces;
- Nagaan of er bestaande reserveringen in het PZI zijn voor dit programma en of deze kunnen worden ingezet;
- Nagaan of in het PZI reserveringen zijn voor toekomstige projecten in hetzelfde gebied en/of met een vergelijkbaar doel en of deze kunnen worden ingezet;
- Nagaan of in het PZI reserveringen zijn voor toekomstige projecten in een ander gebied en/of met een ander doel en of deze kunnen worden ingezet;
- Onderzoeken of projecten in de uitvoeringsfase (planuitwerking) in hetzelfde gebied en met een vergelijkbaar doel kunnen worden heroverwogen en wat het effect is op provinciale doelen en bestuurlijke verhoudingen;
- Onderzoeken of projecten in de uitvoeringsfase (planuitwerking) in een ander gebied en met een ander doel kunnen worden heroverwogen en wat het effect hiervan is op provinciale doelen en bestuurlijke verhoudingen;
- Heroverweging van bestaande exploitatiebudgetten en reserves binnen de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland;
- Inzet van mogelijke vrijval op andere PZI projecten en/of inzet vanuit de algemene middelen.

Deze stappen zijn doorlopen. Er is geen extra cofinanciering mogelijk en het tekort wordt niet veroorzaakt door prijsontwikkeling. Er zijn op dit moment geen versoberingen mogelijk omdat de maatregelen eerst verder uitgewerkt moeten worden (ontwerpen).

Er is geen extra reservering in het PZI 2026-2040 specifiek voor dit project opgenomen. Er is nog een reservering in het PZI opgenomen voor tegenvallers op lopende projecten. Deze wordt echter volledig gebruikt in de aankomende Voorjaarsnota voor de eerder gemelde verwachte tekorten op de N211 Wippolderlaan, Spoor Leiden – Utrecht en N207 Zuid en het recent geconstateerde tekort op de Steekterbrug (PS besluit).

Er zijn reserveringen in het PZI voor toekomstige projecten die mogelijk wel zouden kunnen worden ingezet maar dit zou ten koste gaan van deze projecten die nu in de initiatief- en verkenningsfase zitten. Hiervoor is een integrale afweging nodig bij de Voorjaarsnota. Hierbij zal allereerst gekeken moeten worden naar wat moet (wettelijke taken zoals beheer en onderhoud en openbaar vervoer concessies en verkeersveiligheid) en daarna pas naar wat mogelijk kan binnen de huidige status van projecten in het PZI.

Er zijn geen projecten in de uitvoeringsfase die heroverwogen zouden kunnen worden, dit zou grote juridische gevolgen hebben en geen financiële besparing opleveren. Er zijn ook nog geen (nieuwe) meevallers bekend, de bekende meevallers zijn bij de begroting 2026 en het PZI 2026-2040 vrijgevallen naar de algemene middelen.

De conclusie is dat op dit moment geen dekking is binnen het PZI. Hiervoor is meer inzicht nodig in mogelijke meevallers en is het wellicht ook nodig om middelen voor toekomstige projecten te heroverwegen. Dit kan pas bij de Voorjaarsnota 2026. Dit geldt ook voor eventuele heroverweging van (structurele) exploitatiebudgetten binnen de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland.

Na instemming door Provinciale Staten van de Voorjaarsnota 2026 worden de bedragen geïndexeerd volgens de afspraken in de Uitwerkingsovereenkomst. Deze indexatie wordt gedekt vanuit de daarvoor gereserveerde middelen binnen het PZI (reservering prijsontwikkeling projecten).

Juridisch kader

Naast concrete afspraken staat in de Uitwerkingsovereenkomst dat sommige onderwerpen nog nader worden uitgewerkt, zoals afspraken over de nieuwe oeververbinding (fietsbrug) over de Oude Rijn. Daarvoor zijn verklaarbare redenen aan te geven gezien de complexiteit in relatie tot de veiligheid van de vaarweg, maar dat betekent ook dat er nog een addendum op de Uitwerkingsovereenkomst opgesteld zou kunnen worden. Dit heeft tot gevolg dat de Uitwerkingsovereenkomst op dit onderdeel nog niet zo gedetailleerd is uitgewerkt als op grond van artikel 14.9 en 14.11 van de BOOG verwacht zou kunnen worden.

Voor de provincie is van belang dat ook in de nadere uitwerking de afspraken uit de BOOG leidend blijven én het voor de partijen duidelijk is dat het principe ‘de veroorzaker betaalt’ van toepassing blijft. Daarom zijn de relevante afspraken uit de BOOG wederom opgenomen in de Uitwerkingsovereenkomst en staat er nadrukkelijk opgenomen waar de provincie verantwoordelijk voor is en waar de gemeente verantwoordelijk voor is. Daarbij zijn ook afspraken gemaakt over de situatie dat de gemeente deze afspraken niet nakomt. Daarbij geldt dat de verantwoordelijkheid van de provincie gekaderd is tot een inspanningsverplichting om een besluit tot toekenning van de middelen voor te leggen aan Provinciale Staten bij de Voorjaarsnota 2026.

Omdat de Uitwerkingsovereenkomst slechts op hoofdlijnen afspraken maakt tussen partijen, wordt in deze overeenkomst nog niet ingegaan op de gevolgen van de stikstof(depositie) in de aanlegfase van de nog verder uit te werken (verkeers)maatregelen aan de kruispunten van de N207.

Niet actief openbaar maken op basis van artikel 5.1, eerste lid, sub c van de Wet open overheid

De bijlagen kostenraming kruispunt N207/Eisenhowerlaan en de kostenraming kruispunt N207/Kruisweg behorende bij het besluit onder adviespunt 1 worden op grond van artikel 5.1, eerste lid, sub c van de Wet open overheid, niet actief openbaar gemaakt.

In de bijlagen zijn financiële gegevens opgenomen die vertrouwelijk zijn verstrekt door de betrokken partij. Het openbaar maken van deze gegevens zou het risico met zich meebrengen dat het proces van kostenberekening en de onderliggende aannames voor derden inzichtelijk worden, wat kan leiden tot concurrentievoordelen voor marktpartijen. Het betreft hier bedrijfsgevoelige en concurrentiegevoelige informatie die beschermd moet worden om de integriteit van het toekomstige aanbestedingsproces te waarborgen en te voorkomen dat er oneerlijke concurrentie ontstaat. De verwachting is dat de twee bijlagen na de aanbesteding van de maatregelen actief openbaar gemaakt kunnen worden.

Machtiging cdK

Omdat de provincie als rechtspersoon de overeenkomst aangaat, is de cdK op grond van artikel 176 van de Provinciewet bevoegd de provincie bij het aangaan van de overeenkomst te vertegenwoordigen. Vanuit deze bevoegdheid zal de cdK gevraagd worden een volmacht te verlenen aan de gedeputeerde verkeer, vervoer en OV om deze overeenkomst namens de provincie te ondertekenen.

Aan de cdK wordt voorgesteld deze volmacht tot vertegenwoordiging te verlenen, omdat er op 10 februari 2026 een tekenmoment gepland wordt met de gedeputeerde verkeer, vervoer en OV en de gemeente Alphen aan den Rijn (wethouder R. Breeuwsma) om de overeenkomst te ondertekenen.

In het machtigingsformulier is geen naam van een gedeputeerde opgenomen gezien de komende wisseling van de gedeputeerde verkeer, vervoer en OV (dhr. Zevenbergen). De machtiging wordt op functienaam afgegeven waarbij de Uitwerkingsovereenkomst op 10 februari 2026 wordt ondertekent door de nieuwe gedeputeerde vanaf 28 januari 2026. Het opnemen van een functienaam in plaats van persoonsnaam is afgestemd met juridische zaken en past binnen de mandateringsregeling van de Provincie.

2 Voorafgaande besluitvorming

- Vaststelling Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Gnephoek 18 oktober 2024 (PZH-2024-856585237).

3 Proces

In de Bestuursovereenkomst is vastgelegd dat de gemeente en de provincie zich maximaal inspinnen om te komen tot een ondertekende Uitwerkingsovereenkomst vóór het aanbieden van de herziening van de ZHOV aan Provinciale Staten. Het voornemen is om de Uitwerkingsovereenkomst op 10 februari 2026 samen met de gemeente Alphen aan den Rijn te ondertekenen tijdens een Bestuurlijk Overleg met de nieuwe gedeputeerde verkeer, vervoer en OV en mevrouw A.L. Koning, gedeputeerde voor Volkshuisvesting, Recreatie Toerisme en Sport, NOVEX Zuidelijke Randstad, ZH-PLG gebied Kust en Duinen. De nieuwe gedeputeerde verkeer, vervoer en OV tekent namens de provincie de Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek.

4 Participatie en rolneming

Rolneming

De gemeente Alphen aan den Rijn is initiator van de gebiedsontwikkeling Gnephoek en ook van de mobiliteitsmaatregelen die daarmee verband houden, met uitzondering van de maatregelen aan de N207. Op onderdelen is de provincie betrokken als weg- en vaarwegbeheerder (N207, Oude Rijn, Heimanswetering) en daarvoor zijn en worden verdere afspraken gemaakt met de gemeente. Volgende stap, na goedkeuring door Provinciale Staten van de Voorjaarsnota 2026, is dat met de relevante partijen in de samenwerking projectplannen worden opgesteld voor de maatregelen aan provinciale weg N207. Waar mogelijk wordt dit gecombineerd met het reguliere (groot) onderhoudsproces van de provincie.

Daarnaast heeft de provincie een toetsende rol op de plannen van de gemeente met betrekking tot de (nog nader overeen te komen) fietsbrug over de Oude Rijn, het aquaduct onder de

Heijmanswetering en maatregelen op het lokale wegennet ten behoeve van een goede doorstroming van het Openbaar Vervoer en (fiets)verkeer.

Participatie

Initiatiefnemer voor gebiedsontwikkeling Gnephoek is de gemeente Alpen aan den Rijn. Zij zijn hierin ook verantwoordelijk voor het (gehele) participatie traject.

De gemeente heeft een uitgebreid participatietraject doorlopen voor het masterplan Gnephoek, met ruim 50 organisaties en meer dan 250 contactmomenten. Het traject startte met participatie over de participatieaanpak zelf, vastgelegd in een participatieplan, gevolgd door brede betrokkenheid via twee informatiebijeenkomsten, thematische werkgroepen, een klankbordgroep, digitale participatie, gesprekken met omwonenden en betrokkenheid van jongeren via scholen, kinder- en jongerenraden en ontwerpwedstrijden. De opgehaalde input is telkens teruggekoppeld en waar mogelijk verwerkt in het (concept) masterplan, welke is vastgesteld door de gemeenteraad op 27 november 2025.

5 Communicatiestrategie

Het voornemen is dat op 10 februari 2026 de gedeputeerde verkeer, vervoer en OV en wethouder G.P. van As van de gemeente Alphen aan den Rijn de Uitwerkingsovereenkomst ondertekenen. Over het ondertekenen van de Uitwerkingsovereenkomst wordt niet actief gecommuniceerd.

Door middel van bijgevoegde GS Brief worden Provinciale Staten geïnformeerd over de ondertekening van de Uitwerkingsovereenkomst.